

Дослідження психологічних явищ: психологічний пошук магістрантів. – Збірник наукових праць / За ред. О. Л. Мачушник. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2018. – С. 37-40.

С. 37

*Мачушник О.Л.,
Киричук М., Корнієцька Т., Подзюбанчук І., Ткачук Н., Якобчук Л.,
61 група, природничий факультет*

Читацькі інтереси юнаків та дівчат

Сучасна ситуація в бібліотечному просторі характеризується певною напругою. Однією з її причин є послаблення інтересу юнацтва та молоді до бібліотек як інформаційних, освітніх, культурних, дозвіллевих закладів. Про це свідчить той факт, що 30 – 40 % молодих людей перестали відвідувати бібліотеку, надаючи перевагу телевізії, Інтернету, мобільним технологіям, індустрії

С. 38

розваг, іншим джерелам отримання інформації. З іншого боку, бібліотеки через економічні обставини, слабе фінансування не повністю відповідають сучасним вимогам молодих людей до технічного оснащення, інформаційного, культурно – дозвіллевого обслуговування, комфорту і, як наслідок, втрачають своїх потенційних читачів. У зв'язку з цим, виникає необхідність постійного вивчення читацьких інтересів юнаків та дівчат.

Феномен читання неодноразово становив предметом емпіричних і теоретичних досліджень. Норвелл (1950) вважав, що стать і вік – два головних фактори, котрі впливають на читацькі уподобання. Мойєс (2000), Стенберг (2001), Росс (2005) і Абрам (2007) з'ясували, що жінки читають більше порівняно з чоловіками. Клар і Фостер (2005) встановили, що дівчата частіше від хлопців отримують задоволення від читання. Маккен, Кірн і Ельсвос (1995) виявили, що дівчата краще ставляться до розважального і академічного читання, ніж хлопці. Хоппер (2005) зафіксував, що 67% дівчат завжди читають якусь літературу, в той час як серед хлопців дана цифра складає 54%. Ілмаз (2000) визначив, що більшість студентів (77,8%) не мають жодних читацьких уподобань, і тільки 6,5% є завзятими читачами. Ігон і Адогбеджі (2007) повідомляють, що майже дві третини (61,5%) аспірантів читають з метою отримання певних знань, тоді як 22,5% читають книжки, щоб скласти іспити або заліки, а також для самовдосконалення.

Сенс поняття «читання» неодноразово змінювався. У минулі часи під читанням розуміли звичайне отримання інформації з певних текстів. Однак з часом це поняття стало складнішим і передбачає розуміння тексту як одного цілого. Отже, читання – це здатність фіксувати слова або речення та розуміти інформацію, яку вони несуть. Це когнітивний процес розуміння написаного тексту та вміння точно визначити значення написаних чи надрукованих слів або речень. Інтерес до читання за визначенням науковців - це ціннісна орієнтація, спрямованість особистості на освоєння вербальної (знакової) мови як певного виду розумової діяльності.

З метою вивчення рівня читацьких інтересів юнаків та дівчат організовано та проведено емпіричне дослідження зі студентами Житомирського державного університету імені Івана Франка. Опитування проводилося серед 25 осіб, середній вік яких становить 21 рік, з них 18 дівчат (72 %) та 7 юнаків (28 %).

В процесі дослідження було використано ряд методів та методик: теоретичний аналіз літератури з даної проблеми дослідження, опитування для визначення читацьких інтересів юнаків та дівчат за власною розробленою методикою та статистичну обробку даних.

Провівши аналіз первинних даних ми отримали такі результати: 72 % опитаних люблять читати книги, 12 % не погоджуються з даним твердженням та 16 % не можуть відповісти однозначно. В залежності від статевої диференціації даний показник є порівняно вищим у дівчат, ніж у юнаків (див. рис. 1).

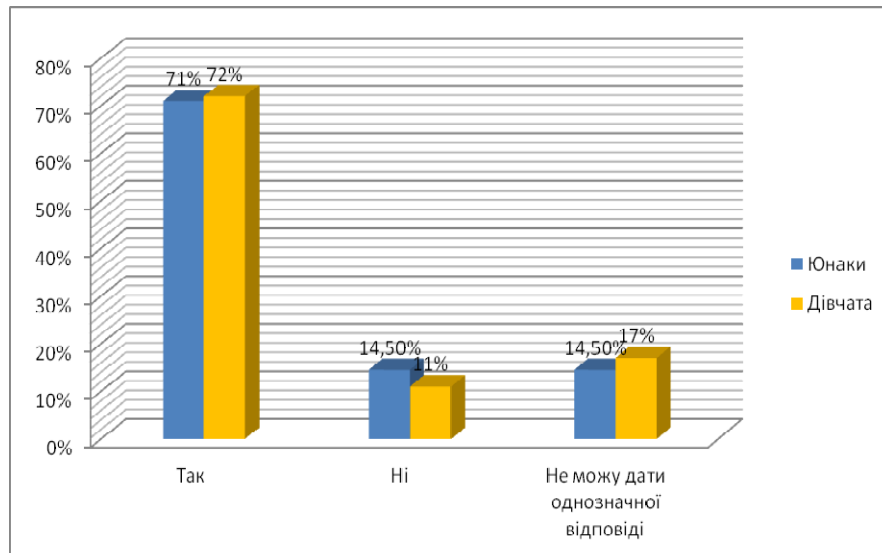

Рис. 1. Статева диференціація юнаків та дівчат в залежності від того, чи люблять вони читати

На питання скільки книг на рік має читати ерудована людина 84 % сказали «декілька», 4 % – «жодної», 12 % – «дві». Серед опитаних юнаків та дівчат 68 % має домашню бібліотеку і 32 % – «ні».

Також було вивчено питання переліку книг, які респонденти хотіли б прочитати у майбутньому. Результати показали, що більшість дівчат мають такий список порівняно з юнаками (див. рис. 2).

С. 39

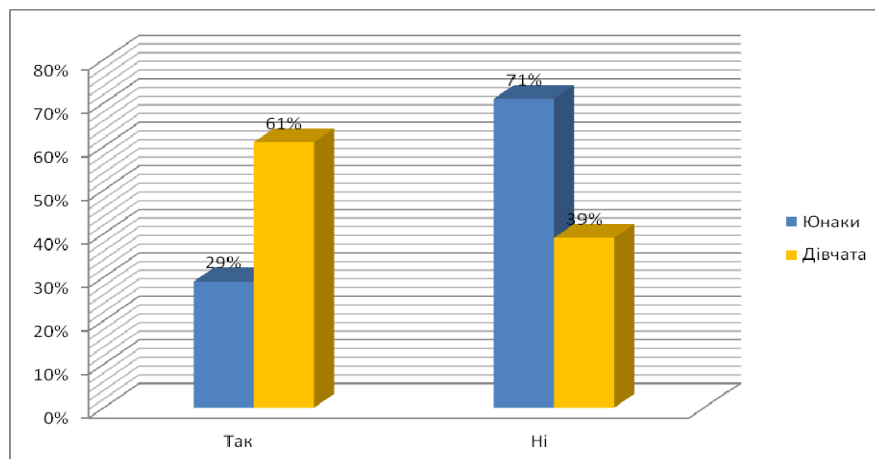

Рис. 2. Визначення списку книг у опитуваних для майбутнього читання

Дослідження показало, що 68 % респондентів дізнаються про нові книги з мережі Інтернет, 24 % – від знайомих (батьків, друзів та ін.), 8 % – у бібліотеці.

Також було здійснено вивчення частоти читання літератури юнаків та дівчат (див. рис. 3). Результати показали, що більшість вибраних варіантів «часто».

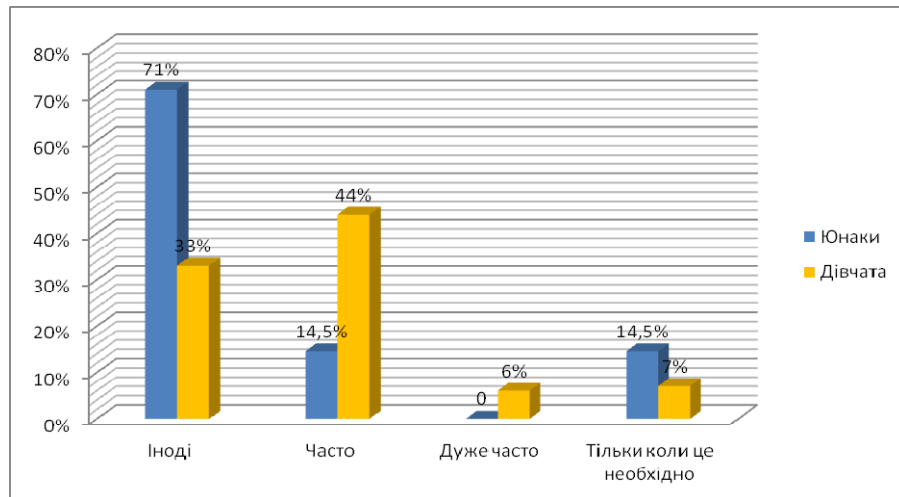

Рис. 3. Частота читання літератури юнаками та дівчатами

Найбільш поширеним жанром книг, які читають дівчата є фантастика (50 %), а найменш – детективи. Серед юнаків тенденція дещо змінюється: 13 % – фантастика та по 29 % – всі інші варіанти (див. рис. 4).

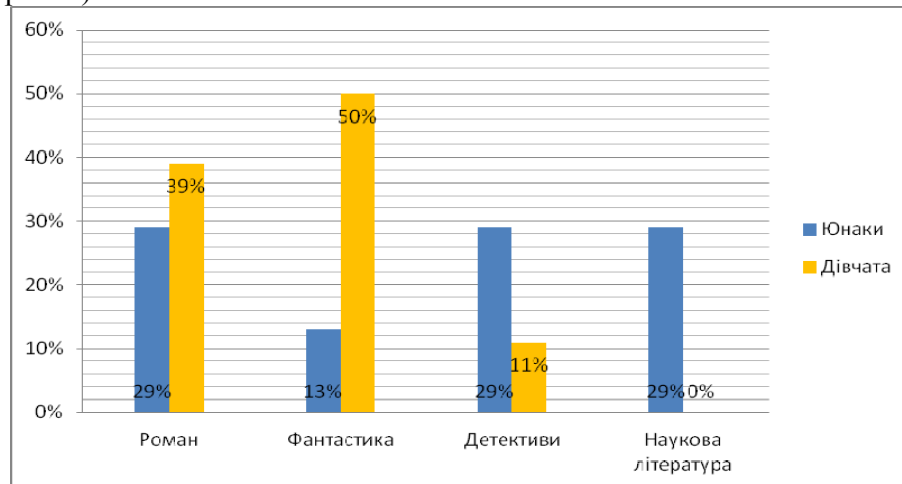

Рис.4. Жанри книг, які найчастіше читають юнаки та дівчата

Переважає більшість опитаних відвідують бібліотеку лише коли необхідно (48 %). віддає перевагу українським письменникам (52 %). Дослідження показало, що 80 % респондентів вважають доцільним в ХХІ ст. читати книги, лише 16 % – ні. Бажання написати книгу виникало лише у 40 % юнаків та дівчат.

С. 40

Результати досліджень показали, що більшість студентів почали цікавитися книгами з 6 років (28 %) (див. табл. 1).

Таблиця. 1.

Вік	3 роки	6 років	10 років	11 років	12 років	14 років	18 років
Дівчата	6 %	22 %	11 %	6 %	28 %	21 %	6 %
Юнаки	14 %	0 %	29 %	57 %	0 %	0 %	0 %

На думку юнаків та дівчат, кожен має прочитати такі книги: «Кобзар» Т. Г. Шевченко (16 %), Біблію (8 %), Конституцію України (4 %) та інші 68 % представили свій варіант відповіді. «Кобзар» є втіленням історії розвитку української культури. Конституція – це основний закон України, який необхідний для знання своїх прав та обов'язків кожній людині. Лише 4 % вважає, що не потрібно читати жодних книг.

Серед респондентів 40 % сказали, що ні одна з книг не змінила їх світогляд та 12 % не визначилося з улюбленою книгою. Майже всі опитані вважають, що корисно читати людям. Вони обґрунтували свою думку тим, що це сприяє розвитку мислення та людини як

особистості, збагачує внутрішній світ, збільшує словниковий запас слів, ерудованість та обізнаність тощо.

Окремі юнаки та дівчата не отримують задоволення від читання книг (20 %). Переважна більшість опитаних (12 %), вказали улюбленого автора Рея Бредбері, лише 8 % – не визначилися.

Аналіз даних дозволив визначити, що найбільше захоплює респондентів у книгах. Серед варіантів відповідей найпоширенішим є сюжет (52 %) та розвиток загадкових подій (40 %).

Отже, підсумовуючи основні результати нашого дослідження відзначимо, що читацькі інтереси дівчат знаходяться на вищому рівні порівняно з юнаками. Дівчата порівняно з юнаками мають основний мотив самоосвіта. Перспективою подальшого дослідження є поглиблене виявленні причин і проявів такої тенденції серед молоді.